

در دنیای کمیسیون فرهنگی مجلس چه خبر است؟

۱۳۰۱۳۰۱۲

روزنامه خبری-تحلیلی-فکری-سیاسی-فرهنگی-سازمانی

مدتی بهرگان نگاه نورانی

۱۶ صفحه

۵۵۵ تومان

شماره مسلسل ۲۲۲۲
په‌شبه ۱۳ تیر ۱۳۰۲
۱۶ دپهسه ۱۳۴۴
۵ هون ۲۰۲۳
شماره ۳۹۰۴

Wed | 5 Jul 2023 | vol.15 | No. 3904 | 16 Pages

امید به هیکو برگشت

شرکتی که به خاطر خصوصی سازی بد در حال سقوط بود به رشد ۴ برابری تولید رسید

پیوستن رسمی ایران به سازمان شانگهای با حضور روسیه و چین، ادعاها درباره مشروط کردن روابط اقتصادی به پذیرش FATF را زیر سوال برد، تهران تا پایان ۱۴۰۰ بیش از ۶ میلیارد دلار تجارت با اعضای شانگهای را افزایش داده است

شرط FATF دروغ بود

کدام آثار تاریخی برگشتند؟

بازگشت میراث به خانه پرشتاب تر شد

۱۶

دیوار واقعیت

رژیم صهیونیستی اندکی پس از آمریکا در حال تطبیق خود با موفقیت جدید هسته‌ای ایران است

۱۷

معاون فرهنگی دانشگاه آزاد در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

تعبیر نسل Z ساده‌سازی نسل جدید است

۱۳

۱۰

۲ یادداشت

داستان سردرگمی وزارت بهداشت در افزایش ظرفیت پزشک متخصص

نتایج اولیه پنجاهمین آزمون دستیاری پزشکی، ایشان با اشاره به اینکه در هیچ رشته‌ای کاهش ظرفیت اعمال نشده است، خبر از افزایش ۷ درصدی ظرفیت پذیرش در سال جاری داد. تا هنگام تنظیم این گزارش، دفترچه انتخاب رشته-آزمون دستیاری پزشکی منتشر نشده است. به همین واسطه مشخص نیست که در عمل، این افزایش چگونه و به چه میزان اعمال شده است.

سردرگمی مشکلات را بیشتر می‌کند

بسه گفته کارشناسان، تغییرات غیراصولی و بدون پشتوانه کارشناسی در ظرفیت تخصص پزشکی، نه تنها نمی‌تواند این مشکل را حل کند، بلکه معضلات دیگری نیز به وجود می‌آورد. برای مثال با توجه به اینکه توزیع پزشکان متخصص در کشور نامتوازن است، افزایش بیش از پیش ظرفیت در دانشگاه‌های بزرگ، به این مشکل دامن می‌زند. چندی پیش محمدحسین سرمست، رئیس دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز به این مساله واکنش نشان داد و گفت: «با افزایش ظرفیت، اکثر دستیاران تنها در برخی رشته‌ها تحصیل می‌کنند و به مناطق برخوردار می‌روند و سمت رشته‌های خاص نخواهند رفت. علت اصلی این شرایط، افزایش غیرکارشناسی و بی‌رویه سهمیه است.» وی نتیجه این تغییرات بی‌ضابطه را کاهش دستیاران این دانشگاه دانست و گفت: «سال گذشته ۲۰ دستیار اطفال برای دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز درخواست دادیم ولی تنها چهار دستیار جذب شد.» پرواض است که با کاهش تعداد دستیاران فشار کاری آنها نیز افزایش چشم‌گیری پیدا کرده و کیفیت خدمات درمانی کاهش می‌یابد. علاوه بر این برای جبران این کمبود بایستی از پزشکان متخصص کمک گرفته شود که هزینه‌های مازادی را بر بیمارستان‌ها وارد می‌سازند.

لزوم تدوین برنامه کارشناسی شده

از آنجا که عملکرد وزارت بهداشت به‌طور مستقیم در سطح سلامت مردم موثر است، تصمیم‌گیری در این حوزه باید جامع و بانگه‌به آینده باشد. این وزارتخانه برای جبران کمبود پزشک متخصص بایستی سازوکاری فراهم کند که با تغییر مسئولان، وزرا یا دولت کنار گذاشته نشود. یکی از این راه‌حل‌ها تدوین یک دستورالعمل کارشناسی شده در زمینه افزایش ظرفیت پذیرش تخصص پزشکی است. این برنامه بایستی با توجه به نیاز کشور در سال‌های آینده و به منظور اصلاح توزیع پزشکان متخصص نگارش گردد. به این ترتیب از یک سو با افزایش شفاف و قاعده‌مند ظرفیت‌ها، به سمت حل مشکل گام‌برخواهیم داشت و از سوی دیگر داوطلبان نیز می‌توانند با اطمینان برای تحصیل خود برنامه‌ریزی کنند. کارشناسان علاوه بر افزایش ظرفیت، راهکارهایی مانند ارائه «دوره پیوسته تخصص پزشکی» را نیز پیشنهاد می‌دهند. بر این اساس، داوطلبان در انتخاب رشته کنکور سراسری به‌طور مستقیم تخصص موردعلاقه خود را انتخاب می‌کنند. در این طرح دانشجویان پس از گذراندن دوره عمومی، بدون آزمون وارد دوره تخصص می‌شوند. مدت زمان تحصیل در این دوره کوتاه‌تر از مجموع سسال‌های تحصیل دوره عمومی و تخصص امروزی خواهد بود.

سیناسمی

پژوهشگر حوزه سلامت

«اتاق‌های عمل بیمارستان شاگرد، سربیک و ابوموسی به واسطه نبود متخصص بیهوشی غیرفعال مانده‌اند.» خبری کوتاه که هفته گذشته معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان آن را رسانه‌ای کرد. البته این آخرین خبر در زمینه کمبود پزشک متخصص در کشور نبود و چند روز بعد مسئولان شهر کوار (از توابع استان فارس) نیز اعلام کردند که دو اتاق عمل بیمارستان این شهرستان به واسطه نبود پزشک متخصص، با وجود اینکه یکی از آنها تجهیز هم شده است، تعطیل مانده‌اند. در سال‌های اخیر، کمبود پزشک متخصص در رشته‌های دیگری همچون قلب و عروق، زنان و زایمان و... نیز مشکلات زیادی برای مردم مناطق مختلف کشور به وجود آورده است. این در حالی است که تا کنون از سوی وزارت بهداشت، برنامه مشخصی در این زمینه ارائه نشده است. در همین مورد ایرج فاضل، رئیس جامعه جراحان کشور گفت: «امروز در بسیاری از رشته‌های تخصصی مثل جراحی کودکان یا جراحی قلب حتی یک داوطلب هم نداریم. این وضع از چند سال قبل آغاز شد و در سال‌های اخیر به شدت پیشرفت داشته است. مهم‌ترین مساله این است که با تاووم چنین شرایطی، ۱۰ تا ۲۰ سال بعد در بسیاری از رشته‌ها دیگر متخصصی در کشور نداریم. اگر کاهش استقبال دانشجویان پزشکی را بپذیریم، این مشکل تا دوام داشته باشد، ۱۰ سال دیگر بیماربان باید برای درمان به خارج از کشور بروند.»

کمبود متخصص هست اما برنامه‌ای نداریم

بیشتر مسئولان وزارت بهداشت بر این باورند که کشور با کمبود پزشک متخصص روبه‌رو است. با این وجود، تغییرات ظرفیت پذیرش دستیار پزشکی در سال‌های اخیر، در جهت جبران این کمبود نبوده است. در همین زمینه حسن شجاعی، رئیس سابق کمیسیون اصل ۹۰ مجلس ضمن تأیید کمبود پزشک متخصص در کشور، بیان داشت: «ظرفیت آزمون دستیاری باید افزایش پیدا کند تا به تدریج کمبود پزشک در کشور جبران شود. اما شاهد افزایش از مسئولان وزارت بهداشت است که کاهش ظرفیت پزشکی این اقدام، برخی از مسئولان وزارت بهداشت ضمن حضور در کمیسیون اصل ۹۰، استدلال‌هایی درباره کاهش ظرفیت آزمون دستیاری ۱۴۰۰ ارائه دادند که برای نمایندگان قانع‌کننده نبود. بنابراین از مسئولان وزارت بهداشت خواسته شد که این ظرفیت‌ها حداقل به ظرفیت سال گذشته یعنی سال ۹۹ برگردد.» پس از این گفت‌وگوها بود که وزارت بهداشت از کاهش ظرفیت پذیرش دستیار پزشکی منصرف شد و آن را مطابق سال ۱۳۹۹ در نظر گرفت. سردرگمی در افزایش ظرفیت پذیرش تخصص پزشکی به همین خاتمه نرسد و در سال ۱۴۰۱ به یکباره ۲۵ درصد به این ظرفیت افزایش داده شد. مدتی بعد وزیر بهداشت ضمن اشاره به این تغییر مهم، وعده داد که در سال ۱۴۰۲ نیز به همین منوال افزایش ظرفیت تخصص پزشکی اعمال خواهد شد. اما آخرین اظهارات مسئولان وزارت بهداشت در این باره متعلق به ابوالفضل باقری فرد، معاون آموزشی وزارت بهداشت است. همزمان با انتشار

دیدگاه چینی‌ها در رابطه با عضویت ایران در شانگهای

عضویت ایران؛ نقطه عطفی برای آینده سازمان همکاری شانگهای

جهان را تشکیل می‌دهد که البته در مقایسه با زمان پایه‌گذاری سازمان، روند افزایشی ۱۳ برابری را تجربه می‌کند. در چنین شرایطی هوانگ بینگ، محقق متخصص در مطالعات سازمانی در مورد عضویت ایران در شانگهای به کانال خبری سسی‌جی‌تی‌ان می‌گوید: «الحاق رسمی ایران بدون شک برای آینده پیشرفت سازمان همکاری شانگهای نقطه عطفی به‌شمار می‌آید؛ چرا که باعث می‌شود این سازمان برای اولین بار حوزه نفوذ خود را به منطقه خلیج فارس گسترش دهد.» شین‌تیان معاون مدیر بخش خاورمیانه موسسه روابط بین‌الملل مدرن چین بر این اعتقاد است که سازمان همکاری شانگهای و ایران یک تعامل دوسویه و موفقیت‌بردار است و تجربه خواهند کرد؛ در جایی که هر دو طرف می‌توانند یکدیگر را تکمیل کنند و شرایط توسعه متقابل را تحقق بخشند. وی این نکته را هم اضافه می‌کند: «از آنجا که چین و ایران یک مشارکت استراتژیک فراگیر را تشکیل داده‌اند، این ارتباطات در آینده و تحت چهارچوب سازمان همکاری شانگهای تقویت خواهد شد.»

آنچه در پس‌پرده گسترش سازمان شانگهای نهفته است

فرآیند درخواست ایران و بلاروس برای عضویت کامل می‌توان دور جدیدی از گسترش سازمان شانگهای دانست؛ گسترشی که از منظر ژانگ مینگ بیش از آنکه به‌عنوان یک هدف برنامه‌ریزی شده از سوی سازمان تلقی شود، عمدتاً یک «فرآیند طبیعی» از زبانی می‌شود. براساس دیدگاه کارشناسان این امر به اصول و مفاهیم موجود در بطن سازمان همکاری شانگهای مرتبط است؛ چرا که همین اصول و مفاهیم هستند که نیاز کشورهای را برآورده می‌کنند که در جست‌وجوی راهی برای توسعه مستقل و صلح‌آمیز و عدم پذیرش نظم بین‌المللی نابرابر شکل گرفته توسط هژمونی تحمیلی آمریکا هستند. هدف اولیه از تأسیس سازمان همکاری شانگهای مبارزه با سه نیروی شیطانی تروریسم، جدایی طلبی و افراط‌گرایی بود که در گذشته در منطقه رواج داشت. با این حال سازمان همکاری شانگهای یک اتحاد نظامی نیست و وظیفه دفاع مشترک را بر عهده نمی‌گیرد. تحت هدایت روح و جوهره سازمان همکاری شانگهای و به‌عنوان یک اصل بنیادین، کشورهای عضو شانگهای برای یکدیگر حمایت و احترام قائل شده و نوع جدیدی از روابط بین‌المللی مبتنی بر احترام متقابل و همکاری برد-برد، را ترسیم کرده‌اند. با این حال مشارکت کشورهای عضو از موضوع امنیت فراتر رفته و زمینه‌هایی چون حمل‌ونقل، انرژی، مالی، سرمایه‌گذاری، کشاورزی، فناوری اطلاعات و نوآوری و توسعه پایدار را نیز شامل می‌شود. ژانگ هوانگ، محقق موسسه مطالعات اروپای شرقی و آسیای مرکزی آکادمی علوم اجتماعی چین در روسیه، در مصاحبه‌ای با گروه رسانه‌ای چین بر این نکته اشاره دارد که از زمان پایان جنگ سرد، ایالات متحده هژمونی و یکجانبه‌گرایی را با نام دموکراسی و حقوق بشر به‌عنوان ابزاری برای مداخله در امور سایر کشورها ترویج کرده و باعث درگیری‌های جهانی و منطقه‌ای شده است. این مسائل تاریخی زیادی را بین بسیاری از کشورها برانگیخته است. بر همین اساس کارشناسان معتقدند بسیاری از کشورها خواستار شکل‌گیری نوع جدیدی از روابط بین‌المللی هستند که به استقلال و مدل توسعه آنها احترام بگذارد. هم هوانگ و هم شین تاکید دارند که درستی و دوازدهمین روح و جوهره سازمان شانگهای در رابطه با عدم تعهد، عدم رویارویی و هدف قرار دادن اشخاص ثالث که توسط سازمان همکاری شانگهای پیشنهاد و اجرامی شده، اکنون ثابت شده‌اند. شین در این زمینه می‌نویسد: «در سطح منطقه‌ای، در منطقه اوراسیا که کشورهای عضو سازمان در آنجا استقرار دارند، مکانیسم‌های حکمرانی متعددی وجود دارند که به‌شدت رقابتی بوده و حتی به‌سمت

میراحمد رضا مشرف

پژوهشگر حوزه بین‌الملل

نشست مجازی سران سازمان همکاری شانگهای در دلهی نو در شرایطی برگزار شد که موضوع عضویت کامل جمهوری اسلامی ایران در این سازمان در دستور کار اصلی این اجلاس قرار داشته و بیشترین توجهات را نیز به‌سوی خود معطوف کرده بود. بر همین اساس طی روزهای اخیر تحلیل‌های متنوع و متفاوتی در مورد ورود رسمی و کامل ایران به پیمان همکاری شانگهای و تأثیرات متقابل این عضویت بر هر دو طرف شاهد بوده‌ایم. با توجه به میزبانی چین از دبیرخانه دائمی سازمان همکاری شانگهای و نقش بسیار پررنگ وی در این کشور در این سازمان، شاید ضروری باشد که دیدگاه‌ها و نظرات کارشناسان و مقامات این کشور در رابطه با سازمان همکاری شانگهای به‌طور عام و موضوع عضویت ایران در این سازمان به‌طور خاص، بیشتر آشنا شویم. در همین راستا کانال خبری «سی‌جی‌تی‌ان» چین که زیر نظر مستقیم رادیو تلویزیون دولتی و همچنین حزب کمونیست این کشور اداره می‌شود، اخیراً در تحلیلی نسبتاً جامع به شرایط فعلی سازمان همکاری شانگهای و بحث عضویت ایران و پیامدهای آن می‌پردازد که متن زیر ترجمه تقریباً کاملی از تحلیل ارائه شده توسط این کانال است.

سازمان همکاری شانگهای در مسیر گسترش

سازمان همکاری شانگهای بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین نهاد منطقه‌ای جهان، در نشست مجازی روز سه‌شنبه خود پذیرای ورود ایران به‌عنوان جدیدترین عضو سازمان خواهد بود. البته علاوه بر ایران، بلاروس نیز درخواست خود برای پیوستن به شانگهای را در سال ۲۰۲۲ ارائه داده است. براساس نظر کارشناسان و مقامات رسمی، رونمایی شانگهای از عضو جدیدش که در واقع دور جدیدی از گسترش این سازمان اوراسیایی را نشان می‌دهد، به‌نوعی گواه محبوبیت اصول و مفاهیم سازمان است؛ همان اصول و مفاهیمی که شکل‌دهنده قالب نوینی از روابط بین‌الملل هستند و به کمک ثبات و توسعه منطقه‌ای می‌ایند.

دوره‌های گسترش سازمان همکاری شانگهای

آن‌گونه که ژانگ مینگ، دبیرکل سازمان همکاری شانگهای بیان می‌کند، سازمانی که در سال ۲۰۰۱ توسط چین، قزاقستان، قرقیزستان، روسیه، تاجیکستان و ازبکستان در شهر شانگهای پایه‌گذاری شده، تا کنون مراحل مختلفی از توسعه را تجربه کرده است. این سازمان اکنون هشت عضو پس از عضویت هند و پاکستان و قبل از الحاق کامل ایران [دارد و علاوه بر این دارای چهار عضو ناظر و ۱۴ کشور شریک گفت‌وگوها نیز هست. [در مورد کشورهای شریک گفت‌وگو باید این توضیح را اضافه کرد که سازمان شانگهای در سال ۲۰۰۸ مکانیسمی را برای اعطای موقعیت شریک گفت‌وگوها به کشورها پیش‌بینی کرد. سربیلانکا در سال ۲۰۰۹ اولین کشوری بود که در چنین جایگاهی قرار گرفت و در سال‌های پس از آن کشورهای دیگری چون ترکیه (۲۰۱۲)، ارمنستان، آذربایجان، کامبوج و نپال (۲۰۱۵)، عربستان سعودی، مصر، قطر (۲۰۲۱)، موداوی، بحرین، کویت، امارات و میانمار (۲۰۲۲) نیز به‌عنوان کشورهای شریک گفت‌وگو پذیرفته شدند. [اعضای سازمان همکاری شانگهای به‌شماره ۱۴ کشور شریک گفت‌وگوها نیز هست. [در مورد کشورهای سه‌پنجم منطقه اوراسیا را در برمی‌گیرند. در این حال این سازمان جمعیتی بالغ بر ۲٫۴ میلیارد نفر را تحت پوشش قرار می‌دهد که حدود ۳۰ درصد کل جمعیت دنیا را شامل می‌شود. اما در بعد اقتصادی مجموع تولید ناخالص داخلی کشورهای عضو نیز حدود ۳۰ درصد تولید ناخالص داخلی کل کشورهای